

Ομάδα «Μεταρρυθμίσεις και Ανάπτυξη» - Δίκτυο «ΑΓΟΡΑ»

Εκδήλωση στις Βρυξέλλες - 22 Φεβρουαρίου 2017- με Θέμα:

Μεταρρυθμίσεις στο Πεδίο της Κοινωνικής Προστασίας

και της Απασχόλησης

Κύρια Συμπεράσματα

Στις 22 Φεβρουαρίου, πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες η 2^η συνάντηση του κύκλου εκδηλώσεων με αντικείμενο τις μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα. Σε αυτή τη συνάντηση, την οποία συντόνισε ο Κ. Χαμπίδης, συζητήθηκε η κοινωνική διάσταση της ελληνικής οικονομικής κρίσης.

I. Γενική Προσέγγιση

Το συντεχνιακό φαινόμενο της μεταπολίτευσης άνθισε στο θερμοκήπιο ενός ψευδεπίγραφου κοινωνικού κράτους. Τα υψηλά ελλείμματα εξασφάλισαν δια βίου απασχόληση και υψηλά εισοδήματα-μισθούς και συντάξεις-για τις προστατευμένες επαγγελματικές ομάδες του πληθυσμού.

Οι εκτός των τειχών, βρέθηκαν χωρίς τα ευεργετήματα των «κεκτημένων δικαιωμάτων». Υποαπασχόληση, μαύρη εργασία, ανεργία, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός ήσαν τα «αντίδωρα» για όσους δεν επέτυχαν ή δεν επεδίωξαν: είτε τη θαλπωρή της κρατικής και ημι-κρατικής αργομισθίας, είτε τα προνόμια-προσοδοθηρικού χαρακτήρα-πληθώρας κλειστών επαγγελμάτων του ιδιωτικού τομέα.

Παρά την οικονομική κατάρρευση, οι προστατευμένες ομάδες συνέχισαν τους «λαϊκούς αγώνες» για τη διατήρηση των κεκτημένων. Οι «αγώνες» αυτοί - από κοινού με την ψηφοθηρική πολιτική της παλαιάς και νέας φαυλοκρατίας- συνιστούν τη βασική τροχοπέδη στην προσπάθεια της χώρας για κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση.

II. Σύνοψη Συμπερασμάτων

Το ενδιαφέρον της εκδήλωσης επικεντρώθηκε στα ζητήματα της κοινωνικής προστασίας και της απασχόλησης. Οι εισηγητές και ο διάλογος που ακολούθησε εξέτασαν τρεις διακριτές πτυχές του κοινωνικού θεματολογίου:

1) «Ασφαλιστικό / Συντάξεις»

Εισηγητής : Π. Τήνιος, επίκουρος καθηγητής Παν. Πειραιώς

Υπό τον παιγνιώδη τίτλο «Ξυπνώντας μετά από 10 χρόνια κρίσης», ο εισηγητής έθεσε το κρίσιμο ζήτημα της μεταρρυθμιστικής υστέρησης. Σχεδιάζουμε σήμερα-υπό την πίεση της δημοσιονομικής στενότητας- με προδιαγραφές της δεκαετίας του 1960. Ο υφιστάμενος μεταρρυθμιστικός ακτιβισμός αγνοεί την πραγματικότητα, τόσο στο πεδίο της διάγνωσης των αναγκών, όσο και σε αυτό της εφαρμοσμένης πολιτικής. Η πρόκληση του συνταξιοδοτικού , απαιτεί μία νέα συζήτηση και νέους προσανατολισμούς που θα λαμβάνουν υπόψη:

- Τη δημογραφική γήρανση και τις θεμελιώδεις οικονομικές και τεχνικές

μεταβολές των τελευταίων δεκαετιών. Ο κόσμος άλλαξε και μαζί με αυτόν και η Ελλάδα. Η δομή της απασχόλησης και οι ατομικές επαγγελματικές σταδιοδρομίες προσαρμόζονται, σταδιακά, στα νέα δεδομένα. Το ασφαλιστικό σύστημα οφείλει να προλαμβάνει τις εξελίξεις, ενσωματώνοντας δημιουργικά τις ευέλικτες μορφές απασχόλησης. Δίκην αντι-παραδείγματος: οι εργαζόμενοι με μπλοκάκια αντιμετωπίζονται σήμερα, εν τω συνόλω, ως μισθωτοί.

- Το ελληνικό ασφαλιστικό σύστημα πρέπει να αναμορφωθεί ριζικά. Οι καιροί απαιτούν ένα σύστημα πολλαπλών πυλώνων, το οποίο θα κινητοποιεί πόρους, τόσο από δημόσιες, όσο και ιδιωτικές πηγές.
- Η ομαλή μετάβαση σε ένα νέο σύστημα συνιστά μία περίπλοκη άσκηση. Γι' αυτό το λόγο, πρέπει να δοθεί βάρος στην διακυβέρνηση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας. Οι παλαιοί ασφαλισμένοι (π.χ. ηλικίας άνω των 45 ετών), λαμβάνοντας ορισμένες εξασφαλίσεις, παραμένουν στο υφιστάμενο σύστημα. Το νέο σύστημα πολλαπλών πυλώνων, ενσωματώνει μόνον τους νέους ασφαλισμένους.

**2) «Ποια κοινωνική πολιτική για την Ελλάδα της κρίσης και της ανάκαμψης?»
Εισηγητής: Μ. Μатσαγγάνης, Αναπληρωτής καθηγητής στο Οικ. Παν. Αθηνών**

Ο εισηγητής έθεσε με ενάργεια το ζήτημα της εισοδηματικής επισφάλειας και της ακραίας φτώχειας στην Ελλάδα. Η κρίση βρήκε τη χώρα μας με ένα διάτρητο δίκτυο κοινωνικής προστασίας. Άμεση συνέπεια: αύξηση των ανισοτήτων και ραγδαία φτωχοποίηση των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Η ενδυνάμωση της κοινωνικής πολιτικής συνιστά όρο, τόσο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης, όσο και για την οργάνωση της προσπάθειας για την οικονομική ανάκαμψη. Ανατέμνοντας τις αδυναμίες του υφισταμένου πλαισίου, η νέα κοινωνική πολιτική θα όφειλε να οργανωθεί γύρω από τους ακόλουθους άξονες:

- Να υπάρξει εξορθολογισμός του συστήματος χρηματοδότησης της κοινωνικής πολιτικής. Οι σχετικές δαπάνες είναι υψηλές, αλλά εξόχως αναποτελεσματικές, καθώς υλοποιούνται με όρους επιλεκτικών παροχών, προς ομάδες "φωνασκούντων". Σύστημα υγείας και συντάξεις, απορροφούν τους βασικούς πόρους κοινωνικής προστασίας.
- Να υπάρξει ριζική επανεξέταση, τόσο της διάρκειας, όσο και του ύψους του επιδόματος ανεργίας, έτσι ώστε, να αποτραπεί η φτωχοποίηση των μακροχρονίως ανέργων.
- Να αντιμετωπισθεί, κατά προτεραιότητα, το κρίσιμο θέμα της παιδικής φτώχειας.

3) «Εργασία και ανταγωνιστικότητα - Ξεμπερδέψαμε με τις μεταρρυθμίσεις?»

Εισηγήτρια: Α. Λυμπεράκη, Καθηγήτρια στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

Στην τρίτη ενότητα εξετάσθηκαν οι χρόνιες παθογένειες της ελληνικής αγοράς εργασίας. Οι διαδοχικές μεταρρυθμίσεις –τόσο του παρελθόντος, όσο και του άμεσου παρόντος– άφησαν ανέπαφο τον παραδοσιακό δυϊσμό, δηλαδή: υπερπροστασία για τις προνομιούχες ομάδες των εργαζομένων, έναντι μαύρης εργασίας και υποαπασχόλησης για τις λοιπές κατηγορίες των πληβείων. Οι δυσλειτουργίες της ελληνικής αγοράς εργασίας θέτουν τροχοπέδη, τόσο στην οικονομική ανταγωνιστικότητα, όσο και στην επίτευξη της κοινωνικής συνοχής. Ως εκ τούτου, ο μεταρρυθμιστικός ζήλος πρέπει να επικεντρωθεί στα εξής πεδία:

- Οι παραδοσιακές ακαμψίες τιμωρούν τις ευάλωτες και λιγότερο ανταγωνιστικές κατηγορίες εργαζομένων, όπως είναι οι νέοι, οι γυναίκες, οι μετανάστες και οι άνεργοι. Ως εκ τούτου, ευελιξία και ασφάλεια, θα πρέπει να αποτελέσουν κεντρικές προτεραιότητες για την ελληνική αγορά εργασίας.
- Να ενισχυθεί η κινητικότητα της εργασίας, διότι τούτο θα ευνοήσει την κοινωνική και επαγγελματική ενσωμάτωση των κοινωνικών ομάδων που βρίσκονται «εκτός των τειχών».
- Η προστασία των εργαζομένων να τεθεί ως προτεραιότητα της εφαρμοσμένης πολιτικής. Γι' αυτό το σκοπό, προέχει η ενεργητική πολιτική απασχόλησης για την τόνωση της ζήτησης εργασίας (προσλήψεις). Η παραδοσιακή προστασία θέσεων εργασίας, σε φθίνοντες κλάδους και επιχειρήσεις, συντηρεί τις υφιστάμενες ακαμψίες.

III. Οργανωτική Ομάδα - Τα Επόμενα Βήματα

Ο Γ. Κορκόβελος παρουσίασε, σε αδρές γραμμές, τις φιλοδοξίες της Ομάδας «Μεταρρυθμίσεις και Ανάπτυξη». Η Ομάδα αναζητεί απαντήσεις σε δύο ερωτήματα:

Που οφείλεται η εμπλοκή των μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα?

Ποιος ο ρόλος και η συνεισφορά του ελληνικού δυναμικού των Βρυξελλών?

Η αναζήτηση απαντήσεων στα ανωτέρω ερωτήματα συνιστά τον οργανωτικό άξονα της προσπάθειας της Ομάδας. Κεντρικές πρωτοβουλίες:

- Οργάνωση εκδηλώσεων-Βρυξέλλες και Ελλάδα-με αντικειμενικό στόχο την προαγωγή και καλλιέργεια της κουλτούρας του μεταρρυθμισμού.
- Δημιουργία Θεματικών Ομάδων Εργασίας, με στόχο την οργάνωση της εμπειρογνωμοσύνης του ελληνικού δυναμικού των Βρυξελλών.

Η Ομάδα είναι ανοικτή σε όσους επιθυμούν να συνεισφέρουν στους σκοπούς της. Η δημιουργία ιστοσελίδας, σε συνεργασία με το δίκτυο «Αγορά», θα διευκολύνει τους τρόπους ανταλλαγής απόψεων.

Επόμενες θεματικές εκδηλώσεις: με αντικείμενο το ζήτημα της "Έρευνας στα Πανεπιστήμια ως μοχλός ανάπτυξης" και στην συνέχεια ο κύκλος εκδηλώσεων θα

στοχεύσουν συγκεκριμένους τομείς με ισχυρό αναπτυξιακό δυναμικό όπως ο αγροτικός τομέας.

Για εκδήλωση ενδιαφέροντος για συμμετοχή στην ομάδα μας στείλτε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: omada.metarithmiseis@gmail.com